

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.9.2014
COM(2014) 551 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**enligt artikel 12.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1210/2010 av
den 15 december 2010 om äkthetskontroll av euromynt och hantering av euromynt som
inte är lämpliga för cirkulation**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

enligt artikel 12.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1210/2010 av den 15 december 2010 om äkthetskontroll av euromynt och hantering av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation¹

1. INLEDNING

Kommissionen ska lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 30 juni 2014 enligt artikel 12.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1210/2010 av den 15 december 2010 om äkthetskontroll av euromynt och hantering av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation (nedan kallad *förordningen*).

Denna rapport innehåller en översikt av utvärderingen av hur bestämmelserna i förordningen har genomförts, baserat på de årliga rapporter som medlemsstaterna lämnar in ”om hur denna förordning tillämpas och om dess verkan”.

2. MÅLET MED FÖRORDNING (EU) NR 1210/2010

2.1 Allmänt

För att förbättra skyddet mot förfalskning av euron krävs det i rådets förordning (EG) nr 1338/2001² att kreditinstitut och övriga betaltjänstleverantörer inom ramen för deras betaltjänstverksamhet, samt övriga inrättningar som medverkar i hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt (nedan kallade *inrättningarna*) försäkrar sig om att de eurosedlar och euromynt som de tar emot och avser att åter sätta i omlopp är äkta, och ser till att de förfalskningar som de upptäcker dras in från cirkulation.

För mynt anges mer om denna skyldighet i förordning (EU) nr 1210/2010.³ Målet med förordningen är att se till att äkthetskontrollen av euromynt inom euroområdet sker på ett effektivt och enhetligt sätt. Förordningen inför därför bindande regler för genomförandet av gemensamma bestämmelser för äkthetskontroll av de euromynt som är i omlopp och för genomförandet av de nationella myndigheternas mekanismer för kontroll av dessa

¹ EUT L 339, 22.12.2010, s. 5.

² EGT L 181, 4.7.2001, s. 6.

³ För eurosedlar anges dock mer i Europeiska centralbankens beslut ECB/2010/14, EUT L 267, 9.10.2010, s. 1.

förfaranden. En äkthetskontroll är avsedd att verifiera att euromynt är äkta och lämpliga för cirkulation.

Enligt förordningen ska skyldigheten att kontrollera äktheten genomföras med hjälp av myntsorteringsmaskiner eller av utbildad personal. Efter äkthetskontrollen ska alla misstänkt förfalskade mynt och mynt som inte är lämpliga för cirkulation lämnas till de nationella centrumen för myntanalys⁴, eller till någon annan myndighet som utsetts av den berörda medlemsstaten. I förordningen fastställs vilka tester som krävs för myntsorteringsmaskinerna, reglerna för hantering av mynt som inte är lämpliga för cirkulation samt vilka kontrollmekanismer som ska införas av medlemsstaterna för att säkerställa att inrättningarna uppfyller sin skyldighet att kontrollera äktheten.

Förordningen innehåller även regler om skyldigheten att dra tillbaka mynt som inte är lämpliga för cirkulation.

Europeiskt tekniskt och vetenskapligt centrum (CTSE) som inrättades genom kommissionens beslut 2005/37/EG⁵ innehåller riktlinjer om genomförande av förordningen (nedan kallade *CTSE-riktlinjerna*), för att säkerställa ett enhetligt tekniskt genomförande i linje med artikel 7 i förordningen.

2.2 Rapporter enligt förordning (EU) 1210/2010

Medlemsstaterna ska en gång om året lämna in rapporter till kommissionen om sina äkthetskontroller av euromynt i enlighet med artikel 12.1. Den information som lämnas i dessa rapporter ska innehålla antalet kontroller som utförts och antalet myntsorteringsmaskiner som kontrollerats av medlemsstaterna, testresultaten, mängden mynt som dessa maskiner behandlat, antalet mynt som misstänks vara falska som analyserats och antalet euromynt som inte är lämpliga för cirkulation och för vilka det betalats ersättning, samt uppgifter om de undantag som medlemsstaterna beviljat enligt förordningen.

Kommissionen ska lägga fram en årlig rapport till ekonomiska och finansiella kommittén enligt artikel 12.4 om utvecklingen och resultaten när det gäller äkthetskontroll av euromynt och euromynt som inte är lämpliga för cirkulation. Rapporten ska baseras på en analys av de

⁴ Enligt artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 1338/2001 ska nationella centrum för myntanalys inrättas av medlemsstaterna.

⁵ Kommissionens beslut av den 29 oktober 2004 om inrättande av Europeiskt tekniskt och vetenskapligt centrum (CTSE) och om samordning av tekniska åtgärder för skydd av euromynt mot förfalskning, EUT L 19, 21.1.2005, s. 73.

årliga rapporter som lämnas in av medlemsstaterna. I juni 2014 lade kommissionen (Olaf) fram sin första rapport till ekonomiska och finansiella kommittén för år 2012.⁶

Denna rapport läggs fram för Europaparlamentet och rådet enligt artikel 12.5, med fokus på hur förordningen tillämpas och dess verkan, tillsammans med lagstiftningsförslag, om det är lämpligt.

3. HUR FÖRORDNING (EU) NR 1210/2010 TILLÄMPAS OCH DESS VERKAN

3.1 Bedömningsmetod

Kommissionen (Olaf) har baserat denna rapport på följande informationskällor:

- De årliga rapporter som mottagits från medlemsstaterna för 2012 och 2013.
- Kommissionens årliga rapport som lagts fram för ekonomiska och finansiella kommittén för år 2012.
- Ett frågeformulär som skickats till alla medlemsstater för att klargöra i vilken omfattning förordningen har genomförts.⁷

De viktigaste bestämmelserna i förordningen vad gäller äkthetskontroll har gällt från den 1 januari 2012. Med tanke på den begränsade erfarenheten av att genomföra förordningen anser kommissionen att denna rapport är en preliminär bedömning inom ramen för de årliga rapporterna och frågeformuläret.

De viktigaste delarna av bedömningen sammanfattas nedan.

3.2 Analys av medlemsstaternas bidrag

De flesta medlemsstater har genomfört förordningen sedan den trädde i kraft i januari 2012, men Finland, Luxemburg och Irland arbetar fortfarande med att genomföra förordningen helt. Italien har uppgivit att endast kapitel III i förordningen har genomförts, medan ett nationellt dekret håller på att utarbetas som gör det möjligt att genomföra förordningen helt.

Baserat på kommissionens rapport till ekonomiska och finansiella kommittén för år 2012 och på bidragen från medlemsstaterna för år 2013, kan man notera följande tendenser:

⁶ COM (2014) 277.

⁷ Bilaga I.

Äktheten kontrolleras för ett allt större antal mynt (år 2013 kontrollerades äktheten hos 10 miljarder mynt⁸). Antalet mynt som hanterades ökade år 2013 för de tre största valörena med 6 %.⁹ Antalet kontroller som utförs av medlemsstaterna ökade också liksom antalet myntsorteringsmaskiner som kontrollerades.¹⁰ Antalet maskiner som ansågs efterleva förordningen (som klarade det detekteringstest som anges i artikel 4.1) har också ökat, och därför har även antalet maskiner som inte efterlever förordningen minskat.

3.2.1 Artikel 3 om äkthetskontroll av euromynt

Artikel 3 innehåller ”inrättningarnas” grundläggande skyldighet att kontrollera äktheten antingen genom myntsorteringsmaskiner eller utbildad personal.

De flesta medlemsstater rapporterade att ”inrättningarna” utför äkthetskontrollen främst genom att använda myntsorteringsmaskiner och i mindre omfattning med hjälp av utbildad personal. I Slovakien, Nederländerna, Portugal, Malta, Irland och Österrike sker detta uteslutande genom myntsorteringsmaskiner¹¹. De flesta medlemsstater bekräftade att misstänkt förfalskade mynt skickas till de nationella centrumen för myntanalys.

3.2.2 Artiklarna 4 och 5 om krav på tester och justering av myntsorteringsmaskiner

Artikel 4 innehåller krav på tester av de myntsorteringsmaskiner som används för äkthetskontroll.

CTSE¹² spelar en viktig roll för att säkerställa att bara maskiner som kan upptäcka förfalskade euromynt får användas för äkthetskontroll inom euroområdet.

CTSE publicerar en lista över maskiner som klarat detekteringstestet på kommissionens webbplats (Olaf) enligt artikel 5.2 i förordningen. I alla medlemsstater – med undantag för Grekland¹³ – listas de maskiner som används av ”inrättningarna” på kommissionens webbplats (Olaf).

⁸ Bilaga II – Tabell 1.

⁹ Volymen mynt som hanterades av de myntsorteringsmaskiner som medlemsstaterna kontrollerade minskade dock, vilket kan förklaras med hjälp av rotationsprincipen när man beslutar vilka myntsorteringsmaskiner som bör kontrolleras enligt reglerna i artikel 6.3.

¹⁰ Bilaga II – Tabell 2.

¹¹ Baserat på medlemsstaternas svar på frågeformuläret. Italien, Frankrike och Finland lämnade ingen återkoppling om detta.

¹² CTSE har inrättats vid kommissionen i Bryssel och är knutet till Olaf (artikel 1 i kommissionens beslut 2005/37/EG, EUT L 19, 21.1.2005, s. 73).

¹³ Grekland rapporterade att inga av de maskiner som används ingår i listan på kommissionens webbplats (Olaf) eftersom ett särskilt undantag har beviljats i enlighet med artikel 4.2.

Enligt artikel 5 måste testningen av myntsorteringsmaskiner utföras av utsedda nationella myndigheter.

De flesta medlemsstater har utsett nationella centrum för myntanalys för att utföra detekteringstester. Maskinerna måste justeras för att upptäcka nya klasser av förfalskade mynt. Det testpaket som används för att underhålla detektionsförmågan hos myntsorteringsmaskinerna ses därför över regelbundet av CTSE i samarbete med de berörda intressenterna.

3.2.3 Artikel 6 om medlemsstaternas kontroller

Artikel 6 kräver att medlemsstaterna utför årliga kontroller på plats hos ”inrättningarna” och anger hur de ska utföras.

De flesta medlemsstater rapporterade att kontroller på plats utförs i enlighet med artikel 6 i förordningen, medan Italien, Luxemburg, Grekland, Malta och Finland¹⁴ har rapporterat att de ännu inte har utfört några kontroller. På grundval av den information man har tagit emot verkar procentandelen myntsorteringsmaskiner som ska kontrolleras i enlighet med artikel 6.3 vara möjlig att utföra för medlemsstaterna. Baserat på kontrollerna på plats har de flesta medlemsstater svarat att ett av de främsta skälen till att man inte efterlevt förordningen är brister i detektionstestet¹⁵. Till exempel har det hänt att kända typer av förfalskade euromynt och euromynt som inte är lämpliga för cirkulation inte har avvisats av myntsorteringsmaskinerna. Andra skäl som medlemsstaterna uppgivit till att de inte efterlevt förordningen är bristen på interna kontrollförfaranden¹⁶ och utbildad personal¹⁷.

3.2.4 Artikel 8 om indragning och betalning av ersättning för euromynt som inte är lämpliga för cirkulation

Enligt artikel 8 i förordningen ska euromynt som inte är lämpliga för cirkulation tas ur cirkulation och förstöras genom fysisk och bestående deformation.

Alla medlemsstater rapporterade att upptäckta mynt som inte är lämpliga för cirkulation dras in i enlighet med artikel 8.1 och betalning av ersättning utgår i enlighet med artikel 8.2. De

¹⁴ Finland rapporterade inget för år 2012 av det som krävs i artikel 12.1.

¹⁵ DE, CY, EE, NL, PT, BE, FR och IE.

¹⁶ NL, FR, SP och IE.

¹⁷ CY.

flesta medlemsstater, med undantag för Slovenien och Estland¹⁸, har angivit att de mynt som inte är lämpliga för cirkulation har förstörts.

Kommissionen begärde att arbetsgruppen med myntverksdirektörer¹⁹ skulle genomföra en undersökning av god praxis i fråga om demonetariseringen av olämpliga mynt²⁰ för att hjälpa medlemsstaterna att effektivt genomföra bestämmelserna i förordningen om att förstöra de olämpliga mynt som dragits tillbaka.

3.2.5 Artikel 9 om hanteringsavgifter och artikel 10 om paketering av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation

Artikel 9 i förordningen innehåller ett flexibelt system för hanteringsavgifter som har anknytning till betalningen av ersättning och utbyte av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation.

De flesta medlemsstater har inte någon hanteringsavgift för betalning av ersättning eller utbyte av olämpliga mynt, medan andra väljer att dra av en hanteringsavgift från ersättningen för olämpliga mynt i enlighet med artikel 9.1.²¹

I artikel 10.1 i förordningen anges paketeringskraven för mynt som är olämpliga för cirkulation som skickas in för ersättning eller utbyte.

De flesta medlemsstater rapporterade att standardiserade krav för paketering gäller när man skickar in mynt som är olämpliga för cirkulation för att få ersättning.²² Vissa medlemsstater rapporterade att man använde det undantag som avses i artikel 10.2 och använde andra förpackningar enligt nationella regler²³.

3.2.6 Artikel 11 om kontroll av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation

Artikel 11 innehåller riktlinjer för kontroll av inlämnade euromynt som inte är lämpliga för cirkulation och ger medlemsstaterna möjlighet att vidta ytterligare åtgärder.

¹⁸ Slovenien och Estland svarade i frågeformuläret att de behåller de mynt som inte är lämpliga för cirkulation. Detta görs eftersom antalet mynt som inte är lämpliga för cirkulation är relativt litet i båda medlemsstaterna.

¹⁹ Arbetsgruppen med myntverksdirektörer är ett icke-formellt möte med myntmästare från EU-medlemsstaterna som arbetar på uppdrag av underkommittén för euromynt (som hör till ekonomiska och finansiella kommittén).

²⁰ Resultatet av undersökningen intygades av arbetsgruppen med myntverksdirektörer, inklusive en rekommendation om bästa praxis som man identifierat.

²¹ CY, SK, HR, BE, LU, MT, IE och AT tillämpar en hanteringsavgift som dras av från ersättningen för olämpliga mynt.

²² Med undantag av FI, DK, SK, EE och FR.

²³ DE, CY, NL och SP har uppgett att man har infört undantag enligt artikel 10.2 i förordningen.

De flesta medlemsstater har angivit att man har ett nationellt förfarande för kontroll av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation i enlighet med artikel 11.1 i förordningen.²⁴ Några medlemsstater har dock vidtagit ytterligare åtgärder för inlämning av mynt som avses i artikel 11.3²⁵, för att skydda hälsan hos personalen vid de "inrättningar" som är involverade i kontrollen av olämpliga mynt.

3.2.7 Artikel 12 om rapportering, kommunikation och utvärdering

Artikel 12 innehåller regler om rapportering från "inrättningarna", medlemsstaterna och kommissionen.

Medlemsstaterna uppfyller inte helt sina rapporteringsskyldigheter enligt artikel 12.1 i förordningen och "CTSE-riktlinjerna".

I rapporten till ekonomiska och finansiella kommittén för år 2012 drog kommissionen slutsatsen att ytterligare finjustering av medlemsstaternas rapporteringsskyldighet behövs för att kommissionen ska kunna få en fullständig bild av den äkthetskontroll som används i medlemsstaterna. Rapporterna från medlemsstaterna kommer ännu inte in i rätt tid och är inte tillräckligt fullständiga eller enhetliga.

De flesta medlemsstater, med undantag för Estland och Italien²⁶, rapporterade att "inrättningarna" följer kraven i artikel 12.2 i tillräcklig omfattning. De flesta medlemsstater rapporterade att de följde kravet i artikel 12.3 om att göra information tillgänglig om de myndigheter som utsetts för betalning av ersättning och utbyte av euromynt på webbplatser eller i andra lämpliga publikationer.²⁷

3.2.8 Artikel 13 om sanktioner

Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna fastställa regler om effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder för genomförandet av förordningen.

²⁴ DK, NL, FR, LU och MT har uppgett att de inte har något förfarande för kontroll av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation.

²⁵ DE, BE, IT och LU.

²⁶ I Italien håller man på att utarbeta ett nationellt dekret som ska fastställa bindande regler för rapportering och kommunikation för "inrättningarna".

²⁷ Med undantag av EE, LV och FI.

De flesta medlemsstater har angivit att administrativa sanktioner har införts för överträdelser av förordningen, inklusive böter eller andra administrativa åtgärder, såsom indragning av licenser för mynthantering²⁸.

4. SLUTSATS

4.1 Allmänt

Baserat på den information som medlemsstaterna har rapporterat är äkthetskontrollen vid "inrättningarna" på plats i de flesta medlemsstater inom euroområdet. Varje medlemsstat har identifierat de utsedda nationella myndigheter som avses i artikel 2 c och artikel 3.2. Myntsorteringsmaskinerna spelar en viktig roll i äkthetskontrollen och justeringen av dessa utförs enligt förordningen. De flesta medlemsstater inom euroområdet kontrollerar att "inrättningarnas" skyldighet att kontrollera äktheten genomförs på rätt sätt. Alla medlemsstater inom euroområdet följer kravet på att dra tillbaka mynt som inte är lämpliga för cirkulation. Vissa förbättringar skulle kunna göras vad gäller hur medlemsstaterna hanterar olämpliga mynt som tagits ur cirkulation.

4.2 Utvärdering av en eventuell ändring av förordning (EU) 1210/2010

Med tanke på att man hittills bara har begränsad erfarenhet av genomförandet av förordningen är det för tidigt att säga hur ett lagstiftningsförslag skulle se ut i det här stadiet.²⁹

Medlemsstaternas rapporteringskrav behöver finjusteras ytterligare för att kommissionen ska kunna få en fullständig bild av den äkthetskontroll som används i medlemsstaterna.

Därför kommer kommissionen (Olaf) att behöva utvärdera lämpligheten hos en möjlig ändring av förordningen ytterligare. Vissa medlemsstater har dock redan identifierat vissa områden för förbättring som sammanfattas nedan:³⁰

Artikel 3

Man har föreslagit en ändring av artikel 3.1 i förordningen och att man ska införa en extra kategori av maskiner som skulle användas för att uppfylla skyldigheten att kontrollera äktheten utöver artikel 3.1 a och b.³¹

²⁸ Med undantag av FI, DK, EE, IE och LU.

²⁹ Rapporten kan, om lämpligt, åtföljas av lagstiftningsförslag för ett mer detaljerat genomförande eller en ändring av förordningen, särskilt avseende artiklarna 6 och 8, enligt vad som anges i artikel 12.5 i förordningen.

³⁰ Dessa förslag lämnades i det frågeformulär som lämnades in av de nationella centrumen för myntanalys.

³¹ Den föreslagna texten är följande: "c) användning av myntväxlings- och myntbetalningsmaskiner som drar tillbaka falska, misstänkta och olämpliga mynt och inte ger dem tillbaka till användaren."

Artikel 6

Man har föreslagit att antalet mynt som hanteras av nationella myndigheter vid centralbankernas kontor, som för närvarande inte anses vara ”inrättningar”, bör tas med i beräkningen när man bedömer efterlevnaden av de 25 % som avses i artikel 6.3. Man har även föreslagit att den årliga efterlevnaden bör kopplas till antalet inrättningar som kontrollerats, istället för antalet myntsorteringsmaskiner som kontrollerats.³² Å andra sidan har man föreslagit mindre utförliga regler för planering och genomförande av de årliga kontrollerna på plats.

Artikel 8

Det har föreslagits att man ska överväga en ytterligare anpassning av villkoren för utbetalning av ersättning för olämpliga mynt enligt artikel 8.2 i förordningen, med tanke på de olikartade nationella förfarandena.

4.3 Vägen framåt

Med tanke på ovanstående kommer kommissionen (Olaf) att utföra ytterligare en bedömning. Baserat på sin utvärdering kommer kommissionen att diskutera hur man ska gå vidare tillsammans med intressenterna. Tillgängliga alternativ kan inkludera en ändring av förordningen eller ett förtydligande av ”CTSE-riktlinjerna”. Denna bedömning kommer att baseras på diskussioner, till exempel inom ramen för kommissionens expertgrupp för falskmynt (CCEG, Counterfeit Coin Experts Group³³). Kommissionen kommer att använda framtida årliga rapporter enligt artikel 12.4 för att meddela vilka framsteg som görs.

³² Den föreslagna texten är följande: ”antalet anläggningar som hanterar mynt som ska kontrolleras årligen i varje medlemsstat ska vara så stort att volymen euromynt som hanteras mekaniskt vid dessa anläggningar under det året motsvarar minst 25 % av den totala samlade nettovolymen mynt som utfärdats av den medlemsstaten från införandet av euromynt till slutet av föregående år; volymen euromynt som hanteras och som används för att beräkna den årliga efterlevnaden på 25 % kan vara de faktiska uppgifterna från föregående år, eller en uppskattning baserad på de uppgifter som inrättningarna lämnat för den första halvan av året.”

³³ CCEG träffas vanligtvis två gånger om året för att diskutera tekniska frågor med koppling till förfalskningen av euromynt. Andra punkter på dagordningen rör situationen för förfalskning av euromynt och verksamheterna vid de nationella centrumen för myntanalys i medlemsstaterna, likheten mellan medaljer eller poletter och euromynt och införandet av förfaranden för äkthetskontroll av mynt.